

PARAULES DE BENVINGUDA A LA NOVA DOCTORA HONORIS CAUSA, PILAR BENEJAM

Benvolguda Dra. Pilar Benejam,

Sr. Degà de la Facultat de Ciències de l'Educació i
Psicologia,

Sra. Secretària General de la URV,

Sr. Antoni Gavaldà, professor del Departament d'Història i
Història de l'Art, i padrí,

Sra. Rectora Magnífica de la Universitat Autònoma de
Barcelona,

Sr. Rector Magnífic de la Universitat Ramon Llull,

Sr. Exrector de la Universitat Rovira i Virgili,

Representants polítics i de la societat civil,

Col·legues d'altres universitats,

Senyores i senyors,

Benvingudes i benvinguts a la Rovira i Virgili, la vostra
Universitat.

Poques vegades tenim l'oportunitat de retre homenatge a la
DOCÈNCIA, en majúscules. Avui, sortosament, n'és una
d'elles. **Avui tenim el goig i l'honor de poder investir
doctora honoris causa Pilar Benejam Arguimbau:
mestra, pedagoga i geògrafa, que al llarg de la seva
extensa i prolífica trajectòria ha posat en valor la
docència en els àmbits de l'educació bàsica, la
secundària i també la universitària.**

Per això vull agrair al professor Antoni Gavalrà, que actua com a padrí, l'excel·lent lloança que ha fet de la doctoranda; però sobretot vull agrair-li el fet de donar-nos l'oportunitat, avui i aquí, de poder retre aquest sentit homenatge, en forma d'investidura com a doctora honoris causa, a **una persona que ha treballat amb vertadera vocació i passió en la didàctica de les ciències socials i en la formació de professorat.**

Aquests són els dos camps que han centrat l'activitat docent i investigadora de Benejam, que no entén l'un sense l'altre: **"No es pot millorar la didàctica d'una matèria sense tenir en compte la formació dels mestres que han de fer possible una reforma qualitativa de l'ensenyament".**

També vull aprofitar l'ocasió per agrair la presència de dos companys rectors, la rectora de la Universitat Autònoma de Barcelona, Margarita Arboix, i el rector de la Universitat Ramon Llull, Josep Maria Garrell, que han volgut acompanyar-nos en aquest acte, juntament amb una destacada representació de les Illes Balears, que és d'on és originària Pilar Benejam.

Benvinguts a la URV, que és casa vostra.

No conec suficientment la Pilar Benejam, més enllà de les breus converses que hem tingut prèviament a la seva investidura, i de les referències que m'han arribat a través del mateix padrí i d'algunes lectures d'obres seves, entrevistes i textos diversos.

Però crec que no vaig mal encaminada si destaco tres aspectes de la seva persona que han estat una constant al llarg de la seva trajectòria. **La primera és la visió de futur, aquesta mirada crítica, analítica i profunda que sempre l'ha caracteritzada i que li ha permès ser una dona avançada al seu temps.** Recordem que Pilar Benejam té 82 anys i que encara avui continua sent sol·licitada per impartir xerrades i conferències... o per investir-la doctora honoris causa, com és el nostre cas!

Diu Pilar Benejam al seu llibre "**Quina educació volem?**", editat per l'Associació de Mestres Rosa Sensat, que us recomano llegir: "**Ser una bona mestra (o un bon mestre), no és un estat, és una aspiració; perquè per educar ensenyant cal saber i saber fer, i això és difícil i comporta un aprenentatge que no acaba mai**".

Benejam, que parteix de la base que "**només s'ensenya bé si sempre s'aprèn, si sempre estàs aprenent**", considera

que el fonament de la pedagogia és tenir una idea de quina societat vols, i que per ajudar a crear aquesta societat **“fas que els alumnes pensin. Ensenyar és promocionar que la gent vulgui pensar, per quan arribi el moment sàpiguen en quin tipus de món volen viure”**. **“Un mestre, o creu en la possibilitat del canvi i d’humanitzar la vida, o no pot ser mestre”**, afegeix.

Un exemple d’aquesta mirada crítica, analítica i profunda a la qual feia referència és això que us comentaré. Fa cinc anys, el 2014, la Pilar escrivia sobre les desigualtats socials, la desafecció amb la democràcia i el projecte europeu, i la remuntada del feixisme i la xenofòbia a tot el continent, i es preguntava què caldria fer davant de sistemes tan complexos com els que presenta el món en què vivim. I afegia: **“No ens queda cap altre camí que aplegar les persones de la nostra comunitat que tenim un projecte comú i disposar-nos a treballar i a seguir endavant”**.

Segur que molts dels que avui som aquí, que ens dediquem amb vocació a l’educació (bàsica, superior o universitària), coneixem sistemes que anhelan societats conformistes, poc cultivades i gens crítiques. Sistemes que ja els va bé pensar per nosaltres i que no sentim la necessitat de pensar res.

La Pilar defensa tot el contrari. I justament en un moment com l’actual, de cert desànim generalitzat i intencional, en

què la feina de mestres s'ha posat en qüestió i és mirada amb lupa, defensa que **"les persones que hem dedicat la vida a l'educació parlem de la dignitat de la nostra professió, de la seva complexitat, de les seves exigències, de la satisfacció de treballar amb infants, joves i universitaris, i de la responsabilitat social que representa fer de mestre i professor"**.

Un altre aspecte que m'ha semblat congènit en la Pilar és la importància que dona a educar amb valors. Diu Benejam que **"No hi ha democràcia sense els coneixements que permeten entendre el món"**. I destaca **la llibertat, la igualtat, la participació i el compromís social com els principis de la democràcia i l'educació:**

La llibertat en l'educació entesa com la capacitat de pensar per un mateix i de decidir.

La igualtat d'oportunitats i d'una escola per a tothom, entesa com un servei a la societat i com un servei públic.

I la participació i el compromís social entesos com a principis que demanen coneixement, responsabilitat i acció.

Finalment, em vull referir a la passió. Tothom que excel·leix en algun aspecte de la vida és perquè, al marge d'unes aptituds, una vocació i una persistència, l'apassiona allò que

fa. L'Anna Camps, catedràtica de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UAB i una de les persones que més coneix Benejam, diu en el pròleg del llibre que us esmentava fa una estona: **"Amb motiu de la jubilació de la Pilar vaig parlar ja d'una de les característiques personals que han marcat decisivament la seva manera de fer: la passió. La passió que la mou i que la porta a implicar-se a fons en tot el que comença, una força que no s'ha pas esmorteït amb el pas dels temps"**.

I si em permeteu una última llicència abans de cloure aquestes paraules, hi ha una anècdota de Pilar Benejam que voldria compartir amb tots vosaltres, per mostrar-vos que quan una persona és apassionada, acostuma a ser-ho en tots els àmbits de la vida, també en el seu paper de mare: [Cito] **"Un dia, la mestra de la meva filla em va comentar que jo era massa ansiosa. En demanar-li una explicació em va contar que la nena, que aleshores tenia 5 anys, li havia dit: "Senyoreta, plourà, miri quins nimbus". Jo sóc professora de Geografia i mai dic "quins núvols", sinó que les meves filles, des de sempre, diferencien els tipus de núvols, perquè els són tan familiars com una vaca o un enciam poden ser-ho per a un fill de pagès"**.

Moltes felicitats, Pilar Benejam. Des d'avui la URV és també casa teva. I sàpigues que ets la setena dona de quaranta-

cinc doctors honoris causa de la nostra institució, un greuge que a poc a poc estem mirant de corregir.

I a tots vosaltres, moltes gràcies per la vostra atenció.

Moltes gràcies per la seva atenció.